

Dato: 20.april 2018

Til: Vand og VVM
Njalsgade 13
2300 København S

Sagsnummer: 2017-0006551

Hørings svar til Lovliggørelse af indgreb i beskyttet natur på Kalvebod Fælled

DN København har med stor interesse læst kommunens udkast til høringssvar til By og Havns ansøgning om lovliggørende dispensation til det indgreb, de har foretaget på Naturstyrelsens areal ud for Arenakvarteret på Kalvebod Fælled.

Det var os en stor glæde at læse, at kommunen vil give afslag på ansøgning om lovliggørende dispensation til den hævnning af terrænet, der er foretaget ind mod Ørestad Syd. Og samtidig er kommunens varsel om påbud om reetablering meget positiv. Vi er helt enige i, at den tidligere næringsfattige natur skal reetableres ved at fjerne al jord, som er udlagt ovenpå det oprindelige terræn.

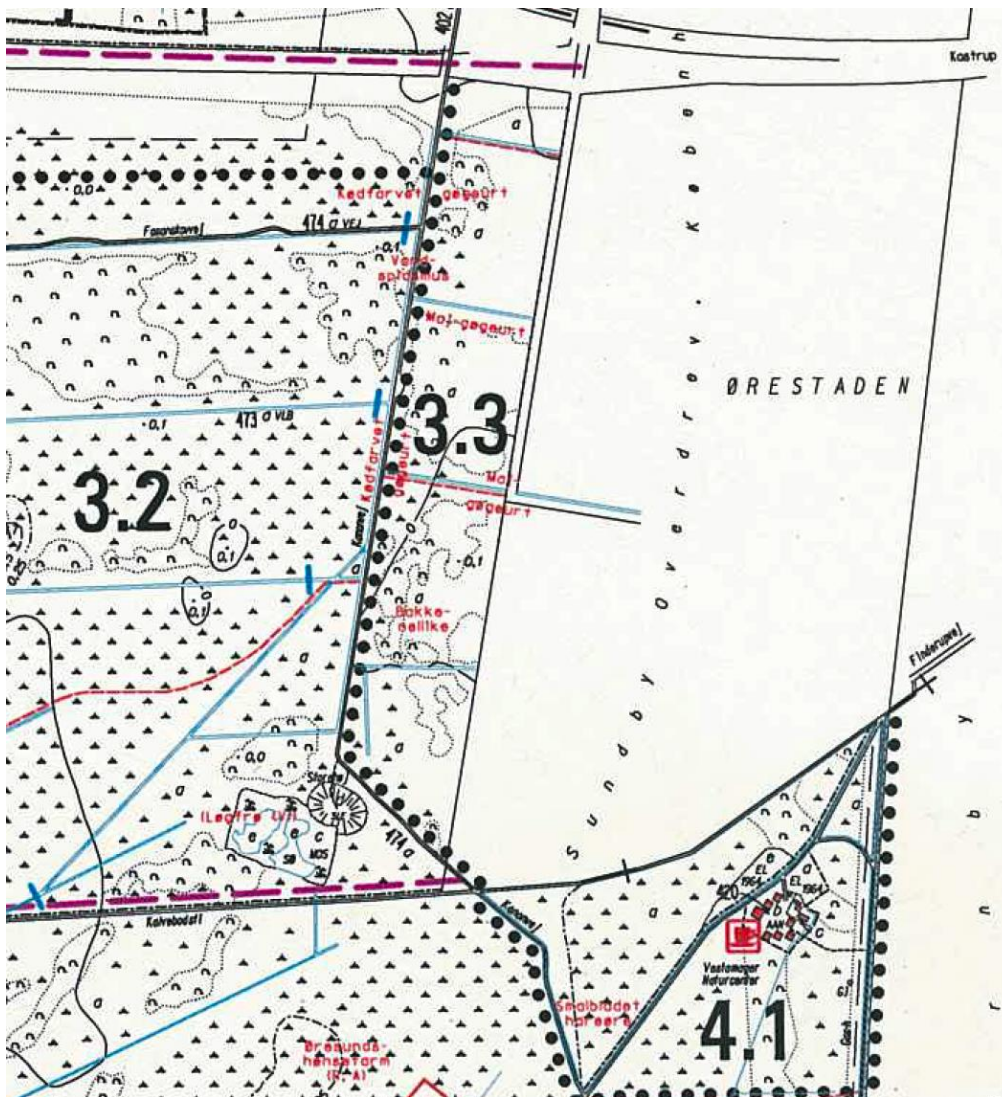
Der er dog enkelte ting, som vi ikke er enige i.

Tilkendegivelse af naturtypen på arealet

Vi er ikke enige i kommunens vurdering af, at området er en mosaik af fersk eng og mose. Summen af positivarter + særlig værdifulde positivarter + indikatorarter er størst på § 3-skemaet for mose og næststørst på § 3-skemaet for strandeng (se tabel 1). Samme mønster gør sig gældende for skemaarter. Området bør derfor registreres som mose (fugtigt krat) med mosaikindslag af strandeng på inddæmmet havbund. Dette stemmer også ens med, at arealet har præcis samme historik, som det store areal vest for Kanonvej, der er kortlagt habitatnaturtype 1330 Strandeng. Begge arealer er inddæmmet havbund, som blev tørlagt samtidig i 1943. Den eneste forskel er, at området vest for Kanonvej har været græsset siden starten af 1990'erne.

Kendskab til arealets værdi før indgrebet

Det pågældende areal har i årtier været i Naturstyrelsens varetægt. I samme periode har Naturstyrelsen været myndighed for fredede arter og Natura 2000-området. Det er derfor meget påfaldende, at det fremføres, at man ikke vidste, hvor på arealet mellem Ørestad Syd og Kanonvej de fredede arter voksede. På Jægersborg Skovdistrikts plejekort fra 2004 (se figur 2) kan man se, at Naturstyrelsen har registreret maj-gøgeurt og kødfarvet gøgeurt på lige præcis det areal, hvor de i 2016 gav lodsejergodkendelse til udgravning af en sø og påfyldning af jord. Det er derfor ikke korrekt, når der fremføres, at man ikke vidste, at der var fredede arter der, hvor man gav lodsejergodkendelse til arealinddragelse.

Figur 2. Naturstyrelsens registrering af fredede arter på det pågældende areal i 2004.

På hjemmesiden fugleognatur.dk var der før indgrebet i 2016 registreret kødfarvet gøgeurt, maj-gøgeurt og priklæbet gøgeurt på arealet mellem Ørestad Syd og Kanonvej. Dette er en offentligt tilgængelig hjemmeside, som det må formodes, at myndigheder i Danmark benytter i forbindelse med denne slags sager.

At der er registreret fredede arter både på og meget tæt på dette areal, er en meget stærk indikator på, at området er § 3-beskyttet. Et areal med orkidéer vil stort set altid have en vegetation, der lever op til kravene for en § 3-naturtype.

Arealet øst for Kanonvej har præcis samme historik, som det store areal vest for Kanonvej, der er kortlagt habitatnaturtype 1330 Strandeng. Begge arealer er inddæmmede havbund, som blev tørlagt samtidig i 1943. Den eneste forskel er, at området vest for Kanonvej har været græsset siden starten af 1990'erne. Det må formodes, at Naturstyrelsen som lodsejer gennem årtier er bekendt med denne historik, og heraf vil kunne slutte, at arealet sandsynligvis kan have store naturværdier tilknyttet.

Naturstyrelsen burde have gjort opmærksom på naturværdierne, da kommunen afregistrerede arealet med ordene "På luftfoto fra 2014 kan det ses at det aktuelle areal er bevokset med krat og højt, kraftigt græs, formentlig bjergørhvene."

Samlet set mener vi, at Naturstyrelsen har udvist groft embedssvigt ved ikke at gøre kommunen opmærksom på naturværdierne, og at et område med sådan en historik og forekomst af

fredede arter som minimum kræver en feltbesigtigelse, før det kan afregistreres som beskyttet natur.

Projektets størrelse taget i betragtning må man antage, at enten erfarne eller ledende medarbejdere i Naturstyrelsen med kendskab til naturværdierne og beskyttelsesstatus for det pågældende areal, har været inde over lodsejergodkendelsen. Det må derfor antages, at Naturstyrelsen ikke har handlet i god tro, da de lod kommunen afregistrere området som beskyttet natur og derefter gav lodsejergodkendelse til udgravning af sø og deponi af jord i det pågældende areal.

Retablering

Vi er ikke enige i, at retablering af mose/strandeng i området, hvor der er gravet ud til sø og vandløb vil være vanskeligt, samt at det ville skade naturen mere end det vil gavne. Arealerne mellem Ørestad Syd og søen er stærkt forstyrret af de ulovlige aktiviteter i området, og tager derfor ikke yderligere skade af, at maskiner kortvarigt reetablerer arealet, hvor søen er gravet. Dette kræver blot, at man skaffer jord af helt samme beskaffenhed og sammensætning, som det jord, man gravede bort (et næringsfattigt og vandstandsende lerlag med et ca. 10-20 cm tykt lag sand oven på). Hvis arealet er meget vådt som følge af vejret, kan der lægges køreplader ud. Så er man på den helt sikre side. Taget områdets høje naturtilstand i betragtning er det ikke ude af proportioner at påbyde dette.

Dræning

Søen og kanalen er gravet i en beskyttet mose/strandeng og dræner dette område (se figur 1). Der er derfor ikke kun tale om en tilstandsændring af selve det areal, hvor der er foregået arealinddragelse af beskyttet natur. En lovliggørende dispensation vil også betyde negativ tilstandsændring af den tilbageværende omgivende mose/strandeng, hvor der vokser mange fredede arter, indikatorarter, positivarter og særlig værdifulde positivarter (*-arter og **arter).

Figur 1. Vandet fra den beskyttede mose/strandeng er frosset på brinken af søen. Et bogstavligt talt fastfrosset billede af den dræning, som sø og kanal udgør.

Tilførsel af næringsbelastet overfladevand

Kanalen fra Ørestad Syd vil tilføre området overfladevand, der som udgangspunkt er næringsbelastet og ved uheld kan indeholde miljøfremmede stoffer, så som olie, sprøjtegift, fliserens og lignende. Det er ikke fyldestgørende at skrive, at miljøfremmede stoffer tilbageholdes i et forsinkelsesbassin. Ligeledes er der inde i Ørestad Syd anlagt et større byparkanlæg med næringsrige muldskråninger, der leder overfladevand ned i kanalen og direkte ud i Natura 2000-området og § 3-beskyttet natur. Disse muldflader vil i lang tid afgive næringsstoffer til Natura 2000-området. Næringsbelastet og forurenede overfladevand fra Ørestad risikerer at påvirke bevaringsmålsætningen for det strengt beskyttede Natura 2000-område, samt at tilstandsændre de § 3-beskyttede arealer. At udlede overfladevand fra byzone til et Natura 2000-område kræver en fuld konsekvensvurdering, hvor der redegøres præcist for indholdet af vandet og med hvilken hyppighed, det vil oversvømme kortlagt habitatnatur og § 3-beskyttet natur.

Præcedens

Der skal her gøres opmærksom på, at der foreligger ganske mange afgørelser fra klagenævnet som siger, at man skal retablere den oprindelige naturtype, hvis man har gravet en sø i en beskyttet naturtype. Disse eksisterende afgørelser afviger ikke fra denne sag på en sådan måde, at det må formodes, at denne sag er et særtilfælde, hvor man kan få tilladelse til at erstatte en naturtype med en anden. Tværtimod er der mange ting i denne sag som taler for, at klagenævnet vil hjemvise sagen til fornyet behandling såfremt, der gives dispensation.

DN vil derfor opfordre kommunen til ikke at give dispensation til at beholde den ulovlige sø og kanal i det beskyttede naturområde. En klage vil blot udskyde en afgørelse og i mellemtiden tager naturen mere og mere skade af de ulovlige indgreb i naturområdet.

Med venlig hilsen

Louise HH Villumsen,
formand for DN København

Artsliste forsommer 2016	Mose	Strandeng	overdrev	eng
Alant, pile				
Aulacomnium palustre	(S*)			(F*)
Birk, vorte				
Calliergonella cuspidata	(*)	(F*)		(F*)
Climacium dendroides	(S*)			
Firling, alm		(F)		
Fladbælg, gul	()	(F)	()	()
Fløjlsgæs	Indikator	()	()	()
Forglemmigej, bakke				
Gøgeurt, Kødfarvet	Indikator (S*)	(F*)		Indikator (*)
Gåsepotentil	(K)	()	()	()
Harril	(K*)	(S*)		
Hvene, kryb	()	(S)	()	()
Hvidtjørn, engriflet		(F)	()	
Engkarse				(*)

Kæruld, smalbladet	Indikator (S*)	(F*)		Indikator (F*)
Mangeløv, alm				
Mangeløv, smalbladet	(S*)			(F*)
Pil, grå	(#)			(F#)
Ranunkel, bidende	()	(F)	()	(T)
Ranunkel, kær	(*)	(F*)		(F*)
Røllike, alm.	()	()	()	(T)
Rørhvene, bjerg		()	(S)	
Siv, glanskapslet	(*)	(*)		(*)
Siv, knop	()	(F)	(S)	()
Siv, lyse	()	(F)	(S)	()
Slangetunge		(*)		
Snerre, kær	(*)	(F*)		(F*)
Star, alm.	(*)	(F*)	(S*)	(*)
Star, blågrøn	(*)	(F*)	(*)	(*)
Star, fjernakset		(*)		
Star, grøn				
Star, hare	(S*)	(F*)	(S*)	(*)
Star, hirse	(S*)	(F*)	Indikator (S*)	Indikator(*)
Star, knold	(*)			
Star, sylt	(K*)	(*)		
Kogleaks, strand		(S)		
Sumpstrå, enskættet	(K*)	(*)		
Svingel, rød	()	(S)	()	()
Sværtvæld	(K)	(F)		(F)
Syre, alm.	()	(F)	()	
Tagrør	(K)	()		()
Tandbælg	(S**)	(F**)	Indikator (S**)	(**)
Tidsel, kær	(*)		(S*)	(*)
Vikke, muse	(*)	(*)	(*)	(*)

Skemaart () (minus #-arter)	32	33	19	28
Fortrinsvis kalkholdig bund (K)	4	-	0	-
Fortrinsvis sur bund (S)	8	-	7	-
Fortrinsvis fugtig bund (F)	-	-	-	8
Fortrinsvis tør bund (T)	-	-	-	2
Meget saltpåvirkede arealer (S)	-	4	-	-
Mindre saltpåvirkede arealer (F)	-	18	-	-
Problem / Invasiv art (#)	1	0	0	1
Positivart (*)	19	16	6	13
Særlig værdifuld positiv art (**)	1	1	1	1
Indikatorart	3	0	2	3

Supplerende arter fundet ved kommunal besigtigelse den 20. september 2016

Pil, femhannet	(S*)			(F*)
Rørhvene, eng	(S)			(F)
Kløver, jordbær		()		

Tusindgylden, strand		Indikator (*)		
Vikke, smalbladet		()	()	
Dueurt, lodden	(K#)			(#)
Dueurt, kær	Indikator (*)	(F*)		(*)

Tabel 1. Artsliste fra den omgivende beskyttede mose/strandeng. Artslisten er lavet inden for 50 meter af det berørte areal.